

Pranešimas spaudai Liuksemburgas, 2018 m. kovo 15 d.

„Ūkininkams skirtai bazinės išmokos schemai būdingi tam tikri apribojimai“, – teigia ES auditoriai

Naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje teigiama, bazinės išmokos schemai, kuri buvo pradėta taikyti 2015 metais, įgyvendinus 2013 m. bendros žemės ūkio politikos reformą, būdingi tam tikri apribojimai. Auditoriai padarė išvadą, kad veiklos požiūriu schema yra įdiegta, bet jos poveikis supaprastinimui, geresniam pagalbos skirstymui ir pagalbos dydžio konvergencijai yra ribotas.

Bazinės išmokos schemas tikslas – suteikti ūkininkams bazinę pajamų paramą ir padėti Sąjungai užtikrinti perspektyvią maisto gamybą, neiškraipant ūkininkų sprendimų, kokius produktus gaminti. Kasmet beveik 4 milijonams ūkininkų išmokama apie 18 milijardų eurų – tai didžiausia ES pajamų paramos ūkininkams schema.

Pagrindinis 2013 m. reformos principas buvo supaprastinimas. Tačiau dėl sudėtingų BIS ir žemės tinkamumo finansuoti taisyklių susidarė daugybė galimybių ir išimčių, teigia auditoriai. Dėl valstybių narių pasirinktų taisyklių schema tapo dar sudėtingesnė, padidėjo našta nacionalinėms administravimo institucijoms, o kai kuriems ūkininkams atsirado galimybė gauti nenumatyto pelno.

Kadangi valstybės narės, apibrėždamos pagrindines sąvokas – tokias kaip „žemės ūkio paskirties žemė“ ir „žemės ūkio veikla“ – taikė įvairius požiūrius, vykdant reformą buvo išplėtos žemės, už kurių mokama parama, kategorijos, siekiant, kad visų pirma būtų remiami „aktyvūs“ ūkininkai. Tačiau dėl to taip pat galėjo atsirasti reikšmingų įgyvendinimo problemų. Be to, valstybių narių pasirinkimai turėjo didžiulį poveikį paramos perskirstymo laipsniui, o ūkininkai tam tikrais atvejais dėl ankstesnio subsidijų dydžio galėjo toliau gauti itin didelę paramą. Auditorių nuomone, kadangi schema iš esmės susieta su plotu, o ne su pajamomis, bazinės išmokos schemas parama yra palankesnė didesniems ūkiams.

„Bazinės išmokos schema yra svarbus pajamų šaltinis daugeliui ūkininkų, tačiau jai būdingi tam tikri apribojimai, – pareiškė João Figueiredo, už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys. Ją taikant neatsižvelgiama į rinkos sąlygas, žemės ūkio paskirties žemės naudojimą ar individualias ūkio aplinkybes, be to, ji negrindžiama bendros ūkininkų pajamų padėties analize.“

Aplankytų narių kontrolės sistemos smarkiai sumažino neteisingo skaičiavimo riziką ir apskritai mokėjimai nebuvo paveikti reikšmingo klaidų lygio. Tačiau kai kuriais atvejais buvo netikslios teisų į išmokas vertės, apskaičiuotos tik laikinai arba pagrįstos įverčiais. Komisija valstybėms narėms pateikė daug rekomendacijų, tačiau ji ne visada galėjo užtikrinti, kad taisyklės būtų nuosekliai taikomos; be to, jai trūko svarbios stebėjimo informacijos.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visą ataskaitą rasite čia www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Kalbant apie dabartinę BIS, galiojančią iki 2020 m., auditoriai pateikė Komisijai keletą rekomendacijų dėl BIS teisių į išmokas paskirstymo ir apskaičiavimo; šios rekomendacijos yra susijusios su nacionalinių mokėjimo agentūrų pagrindinėmis kontrolės priemonėmis, Komisijos informacijos sklaidos valstybėse narėse sistemomis ir nacionalinių sertifikavimo įstaigų vaidmeniu.

Laikotarpiui po 2020 metų jie rekomendavo, kad Komisija turėtų analizuoti, kokie veiksniai daro poveikį visų grupių ūkininkų pajamoms, kokios pajamų paramos jiems reikia ir kokia yra ūkininkų pagaminamų viešųjų gėrybių vertė. Nuo pat pradžių ji turėtų sieti siūlomas priemones su tinkamais veiklos tikslais ir baziniu lygiu, su kuriuo būtų galima palyginti paramos veiksmingumą.

Pastabos leidėjams

BIS yra taikoma Belgijoje, Danijoje, Vokietijoje, Airijoje, Graikijoje, Ispanijoje, Prancūzijoje, Kroatijoje, Italijoje, Liuksemburge, Maltoje, Nyderlanduose, Austrijoje, Portugalijoje, Slovėnijoje, Suomijoje, Švedijoje ir Jungtinėje Karalystėje. Likusios valstybės narės, į ES įstojusios 2004 arba 2007 m., taiko panašią, bet pereinamojo laikotarpio schemą – vienkartinės išmokos už plotus schemą.

Specialioji ataskaita Nr. 10/2018 „Ūkininkams skirta bazinės išmokos schema – veiklos požiūriu schema įdiegta, bet jos poveikis supaprastinimui, geresniam pagalbos skirstymui ir pagalbos dydžio konvergencijai ribotas“ yra paskelbta 23 ES kalbomis Europos Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).